

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J., 07303
(201) 434-0237
(201) 434-0807
УНЧОУ: (201) 435-8710
— Тел. з Нью-Йорку:
(212) Barely 7-4125
УНЧ: (212) Barely 7-5337

PIK LXXX Ч. 201 TWO SECTIONS (SECTION I) ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК СЕРЕДА, 31-го ЖОВТНЯ (OCTOBER) 1973 No. 201. VOL. LXXX.

Джералд Форд заперечує твердження, що він не віддав позички

Вашингтон. — Колишній "любитель" Роберт Витер-Бергер передав Сенатській комісії правил заяву, що конгресмен Джералд Форд не віддав йому позички на суму 15 тисяч доларів. Сенатська комісія правил перерахувала переслухання в справі затвердження конгресмена Форда на пост віцепрезидента США. У суботу, 27-го жовтня, речник конгресмена Форда заявив, що Форд назвав це твердження Витер-Бергера "категорично брехнею".

Витер-Бергер у своїй заяві до сенатської комісії твердив, що протягом трьох років, тобто від 1966-го до 1969, він позичив Фордові близько 15.000 дол на покриття шпитальних видатків, зв'язаних із веденням його дружини. За твердженням Р. Витер-Бергера, кошти на віцепрезидента ніколи цих грошей не віддав.

Речник конгресмена Форда Пол Мілтіч сказав, що ро-

АМЕРИКАНСЬКІ ДЕЛЕГАТИ НА ПРОСОВЕТСЬКОМУ "ВСЕСВІТНЬОМУ КОНГРЕСІ МИРОЛЮБНИХ СИЛ" ОБОРОНЯЮТЬ ДИСИДЕНТІВ, ОСКАРЖУЮТЬ МОСКВУ

Москва. — Від кількох днів усі совєтські газети заповнені довідками про повстання дисидентів, що намагаються висловити свої права. Сім активістів, які називають себе "одвертими критиками закордонної політики З'єднаних Штатів", окреслили обмеження прав говорити і писати як "абсолютно нестерпні" в обидвох країнах та заявили: "Ми підтримуємо совєтських дисидентів у їх вимогах вільного слова і зібрання". Заяву привезли до Москви о. Меєр і Греєс Палій, антикомуністичні активісти, обидва члени американської делегації із 150 осіб, що бере участь у спонзорованому совєтським конгресі.

"Заяву — продовжує, Н. І. Таймс" — яку о. Меєр склав перед комісією в справах соціального прогресу і людських прав у навії заповненої аудиторії, деякі делегати оплескували і деякі негідно заатакували. Комісія є однією із 14 ділових груп конгресу, в якому бере участь понад 3.000 делегатів із 141 країни. Було офіційно намагаючись перервати виступ о. Меєра, що закінчив, на тієї підставі, що він вичерпав призначені на поодинокі виступи п'ять хвилин, але той римо-католик вперто дійшов до закінчення. Заяву ще ширше розкрила вразливу проблему, яку совєтські чинники намагалися оминути. Проти сьогоднішньої заяви опісля виступили ще інші делегати. Вільність американських делегатів не зайняла становища до цієї справи.

"Загальний тон дискусії, яка раптом виявилася несподівано відкритою, додала живої, загартованої" конгресу, вирінув у ранніх популістських годинах, після виступу деяких делегатів, як, наприклад, одного африканського націоналіста, що вимагав "звільнення всіх в'язнів расового розмежування" — бразильського психіатра, який закінчив на стор. 4-й

ЗСА відкладають ратифікацію торговельного договору з СРСР

Вашингтон. — Речник американського Уряду заявив на Банковій Комісії Сенату, що Уряд не бажає собі дебатування і схвалення в теперішньому часі американсько-совєтського торговельного договору, за яким ЗСА мали б признати Совєтським клявулю "найвищого управління", що у практиці дає державу гарантію на довготермінові торговельні кредити. Сенатор Генрі Джексон, демократ із стейту Вашингтон, зголосив у Сенаті поправку, яка узагальнює ратифікацію того договору від признання совєтським жидам та іншим громадянам права на свободний виїзд, куди захочуть. Уряд був і проти пов'язування такої вимоги з торговельним договором, вважаючи, що "тихою дипломатією" можна від Москви більше осигнати, як одвертим натиском. Бажаючи Уряду від-

З УКРАЇНИ ДІСТАЛИСЯ НА ЗАХІД СПОМИНИ ДАНИЛА ШУМУКА

(УІС "СМОЛОСКИП"). З України дісталися на Захід великий, на 427 сторінок машинопису, другий том споминовідомого і довголітнього українського політичного в'язня Данила Шумука. Цю книгу написав Д. Шумук у 1970 році і вона була поширена в українському самвидаві. Перший том споминовідомого КГБ знайшли у нього в 1957 р., перед другим арештом, за що він був ув'язнений на 10 років.

Довгі роки Д. Шумук перебував у таборі ч. 11 в селі Явасі в Мордовії. Після відбуття свого другого ув'язнення його звільнили в 1967 році. Повернувшись в Україну Д. Шумук жив біля Києва і оженився на Надією Світличною. В часі масових арештів в січні 1972 р. він був знову заарештований. Суд над Данилом Шумуком проходив 5-7 липня 1972 р. Згідно з російською "Хронікою бичувальних подій" ч. 27, його судили за статтею 62-2 Карного Кодексу УРСР за написання і розповсюдження своїх споминов. Другий том споминов, згідно з "Хронікою", КГБ мало знайти у Івана Світличного в часі обшуків. Крім написання споминов, Д. Шумукові закидали розповсюдження в Україні статей Діжласа і Дзюби та інкримінували проти совєтським вислову. Знайдені листи, адресовані до І. Світличного, суд кваліфікував як "програмовий документ". Д. Шумук був втретє засуджений на 10 років таборів спеціального режиму і 5 років заслання. З початком жовтня 1972 року Д. Шумука перевезли в Мордовію. В 1972 році адреса Д. Шумука була: Потьма, Мордовська АССР, п/я 385-1, 6-й отряд. Від часу вивезення його з України вся інформація про стан його здоров'я і далі місце перебування утримувалася.

Данило Шумук (організаційне псевдо Боремський) народився на Волині в 1914 році. Від своїх молодеческих років він захопився комуністичною ідеологією, був членом комсомолу і КПЗУ. В 1933 р. він вперше оженився, а в 1934 р., коли він перебував у польській в'язниці, у нього народився син. Напередодні Другої світової війни він був звільнений з ув'язнення. Коли Волинь і Західну Україну прилучили до УРСР, він включився у будівництво Совєтської України, працюючи аж до вибуху війни у Любомлі. У 1940 р. у нього народилася дочка. Обидвоє дітей правдоподібно загинули в часі Другої світової війни, а перша дружина пропала без встижки, коли він відбував своє перше ув'язнення (1945-1955). В часі німецької окупації він включився в український повстанський рух на Волині, якого був активним учасником і в якому виступав під псевдонімом Боремський.

Другий том споминов Д. Шумука — це великий твір

Союзова Округа Нью Йорку підготувляє ювілейне свято "Свободи"

Нью Йорк. — Місцевий Окружний Комітет Відділу Українського Народного Союзу інформує, що в суботу ввечерю 8-го грудня 1973 р. у великій залі Українського Народного Дому в Нью Йорку відбудеться святочний бенкет для відзначення 80-літнього ювілею "Свободи". Бенкет попередить панель, в якому редактори "Свободи" поінформують про історію ювілейки та проблеми, зв'язані з видаванням українського щоденника в сучас-

ПОВІДОМЛЕННЯ "Н. І. ТАЙМСУ"

"Гостра заява, яку підписали сім видатних американських лівих активістів, включно з Дейвідом Т. Ділліджером із Чикагської Сімки, о. Деніел Джей, Вергієн і о. Пол Меєр, була заарештована сьогодні тут (у Москві) Всесвітньому конгресу в міролюбних сил. Вона застерігає совєтський уряд за "кампанію закрити уста не тільки нашим інтелектуал-

Єгипет вислав своїх дипломатів до Вашингтону

Вашингтон. — До Вашингтону прилетів Ізмаїл Фамі, єгипетський міністер туризму, який міністер закордонних справ на час перебування міністра закордонних справ Мохаммеда Ель-Заїта на сесії Об'єднаних Націй. Разом з ним дипломатом прибув ще д-р Абдулла Елріа, єгипетський заступник міжнародного права. Обидва єгипетські делегати належать до найближчого гурту політичних діячів і приятелів єгипетського президента Анвара Садата. Вислання їх до Вашингтону, відрізняє з листом від Анвара Садата до президента Ніксона, характеристичне тому, що між Єгиптом і ЗСА формально зірвані дипломатичні взаємини ще від 1967 року, коли то Єгипет неслучайно закінчив був Америці, що вона активно помагає Ізраїлю в тодішній ізраїльсько-арабській війні. Названі єгипетські делегати буди-то мають дізнатися від Генрі Кіссінджера та президента Р. Ніксона про подробиці розмов Кіссінджера з совєтськими володарями в Москві, та перевірити інформацію, що їх Єгипет дістає у цій справі від більшовиків. Єгипетські керівні кола взагалі зміни-

Повний драматизм в споминах про прихід Червоної Армії на Волинь, боротьба зі "стрибками" і похід групи Шумука-Боремського на Східні Українські Землі для продовження підпільної боротьби.

Як народ сприймає нову дійсність, як дійшло до арешту Шумука, життя в совєтських тюрмах і концентраційних таборах, хто сидів по тих таборах і борючись українську і людську честь і гідність — пише Данило Шумук.

Спомини Д. Шумука — це кредо його життя. Це мають тому органи КГБ кваліфікувати цей твір, як програмовий твір для сучасного руху спротиву в Україні.

В одному місці Данило Шумук пише:

У ВЕРЕСНІ 6 ОРГАНІЗАТОРІВ ЧЛЕНІВ УНС НАГОРОДЖЕНО ЗОЛОТИМИ І 30 СРІБНИМИ ВІДЗНАКАМИ ЗА УСПІХИ

Джерзі Сіті. — В серпні цього року разом 36 організаторів членів Українського Народного Союзу здобули відзнаки за успіхи в їхній праці, з того 6 золоті і 30 срібні відзнаки. Золоті відзнаки признаються всім тим, які протягом місяця організували по 25 і більше членів, та срібні відзнаки для тих, що організували щонайменше по десять членів. Золоті відзнаки у вересні здобули (перед призначенням членів Відділу, після призначення — кількість організованих членів):

Президент Ніксон стримував слідство — твердить Арчібалд Кокс

Вашингтон. — У понеділок, 29-го жовтня, колишній спеціальний Вотеґейтський прокуратор Арчібалд Кокс заявив, що хоч Біллі Дім тепер твердить, що співпрацював із прокуратурою, то насправді президент Ніксон старався стримувати слідство. Виступаючи перед Сенатською юридичною комісією, Кокс твердив, що починаючи з 13-го червня, тобто невдовзі після призначення його на пост спеціального прокуратора, Біллі Дім відмовлявся передавати йому важливі документи, які стосувалися розмов Президента з його дорадниками, які могли бути замішані у Вотеґейтській афері. Кокс також сказав, що 20-го жовтня, тобто в день його звільнення із посту спеціального прокуратора, він був переконаний, що федеральне розслідування влому до головної квартири Демократичного Крайового Комітету та спроб застати підлі Вотеґейтську аферу було закінчене. Але, сказав, Кокс, він вже тоді був пошпирив слідство на інші злочинні проступки деяких членів персоналу Білого Дому та Комітету для перевибору Президента. Колишній спеціальний прокуратор заявив, що в час його звільнення Президентом, він переводив точне переслукування Джона Діна, колишнього правного дорадника президента Ніксона. Свідчення Діна могло вияснити багато контроверсійних питань, твердив Кокс.

Арчібалд Кокс заперечив твердження ген. Александра Гейга, який в неділю, 28-го жовтня, заявив, що Біллі Дім передав був прокуратурі велике число документів, зв'язаних з Вотеґейтською аферою. Кокс сказав, що Біллі Дім справді передав деякі документи, але він також вичислив цілий ряд важливих документів, які Біллі Дім нібито відмовився передати прокуратурі.

Під час свого свідчення перед Сенатською юридичною комісією, Кокс заявив, що новий спеціальний Вотеґейтський прокуратор повинен мати "повну незалежність", тобто бути цілком свободним від контролю Білого Дому. Він підтримує законопроект, виготовлений демократичними законодавцями, за яким право призначення нового спеціального прокуратора було б надане федеральному судді Джонові Сіріці, а не президентові Р. Ніксонові. Демократичні законодавці та Кокс хочуть, щоб новий Вотеґейтський прокуратор мав "вільну руку" в переведенні слідства кримінальних аспектів Вотеґейтської афери та щоб не міг бути звільнений президентом Ніксоном, як був звільнений Арчібалд Кокс. Президент Ніксон натомість заявив, що новий спеціальний прокуратор буде призначений діючим генеральним прокуратором Робертом Боргом, але за згодою самого Президента.

УКРАЇНСЬКІ ДЕМОКРАТИ НЬО ДЖЕРЗІ ГОСТЯТ КАНДИДАТА НА ГУБЕРНАТОРА

Демократичний кандидат на губернатора стейту Нью Джерзі Врендан Т. Віри (третій зліва) відбув зустріч з чільними представниками Української Демократичної Організації цього стейту, очолюваної головним предсідником УНСОУ-ю Йосипом Лисогором (третій справа) під час прийняття в домі адвоката Джона Корібаніча (другий зліва), комішнера доставки води північного Нью Джерзі. Темою наради була передвиборча кампанія та якнайшвидше участь українських громадян у виборах 6-го листопада. Перший зліва — Михайло Вархол, голова Українських Демократів в Джерзі Сіті; справа — Олександр Геренчак і Стенлі Зайр, віцепрезиденти української стейтової організації.

ЗБІРКОВА АКЦІЯ УКРАЇНЦІВ ДОБІГАЄ ДО УСПІШНОГО ЗАВЕРШЕННЯ; ДО 50-ТИСЯЧНОЇ МЕТИ БРАКУЄ ЩЕ ТІЛЬКИ 7,000 ДОЛЯРІВ

Нью Йорк. — З канцелярії Українського Конгресового Комітету інформують, що започаткована минулого місяця спеціальна збіркова акція з метою придбати негайно потрібних 50.000 доларів на продовження оборони людських прав та на покриття зобов'язань відносно Другого Світового Конгресу Вільних Українців добігає до успішного завершення і є всім вигляди на те, що буде так успішно завершена в передбаченому часі, себто до кінця жовтня. До кінця минулого тижня зібрано 40.000 доларів; а в понеділок, 29-го жовтня, вплинуло від Відділу УККА та поодиноких жертвodawців три тисячі доларів, отже до вповні успішного завершення збірки бракує ще тільки сім тисяч доларів, які могли вплинути в останніх двох днях місяця.

СВОВОДА
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1945

Published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Assn, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07310

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1103 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

C.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07306

Співіснування і загроза війни

Несподівано для всього світу і, зокрема, для американського народу, майже безпосередньо після підписання договору державного секретаря Генрі Кіссінджера у Москві щодо спільної дії у справі перемір'я і замирення на Близькому Сході, і обидві «співіснвальні» великодержави опинилися в обличчі можливості вибуху між ними війни. Це була б Третя світова війна з використанням атомової зброї, себто — та війна погрозувала б знищенням людства. Хоча Совети офіційно назвали «абсурдом» твердження президента Ніксона, що проголошення підготувати американських збройних сил було наслідком заміру Совєт.ів вислати на Близький Схід «поважних» військ, проте ніхто не може сумніватися, що правду казали Ніксон і Кіссінджер, а не Брежнєв. Кіссінджер ствердив на своїй пресовій конференції, що всі члени Крайової Ради Безпеки, вислухавши заходження про совєтські приготування до вислання на Близький Схід своїх військ, зокрема парашутних з'єднань, односторонно заявили за негати проголошення воєнного поготівля.

Як звичайно, Совети, зустрінувшись з рішучою постановою Америки, негайно завернули. Але той минулотижневий «епізод», що його Ніксон прирізняв до історичної «дубинської» кризи за часів Джона Кеннеді, коли Совети пробували перетворити Кубу у свою атомову базу, надзвичайно почальний. Поперше, ціле співіснування між Америкою і Советами завжди висить на волоску, не тому, що це держави «з різними соціальними устроями», а тому, що Москва не викресла своїх імперіалістичних цілей і раз-у-раз пробують їх реалізувати, вибираючи на її думку найслабші пункти у світі та найдогідніші моменти. Далі: американські керівні кола, у Вілему Домі і Пентагоні, завжди свідомі цього, пильно стежать за всіма отими совєтськими ходами і завжди готові протиставитися їм. Очевидно, однак, у Москві, як і в Вашингтоні здають собі справу із страхливими наслідками атомової війни; тому в останній хвилині стараються вининити її. Але не відомо, коли Москва перетягне струну — без можливості відвороту.

Добра вістка

Проголошений у вчорашньому числі «Свободи» комунікат про наради в справі створення Ради Українських Церков — це добра вістка. Кожне об'єднання будь-яких українських конструктивних сил у добі сучасного українського лихоліття — бажане, позитивне явище. Що й говорити про спільний фронт українських Церков у загальнонаціональних гуманітарних, харитативних, культурних та інших справах, які не затворюють канонічних і структуральних різниць, існуючих між Церквами. Мова про Раду, як зв'язковий чинник між українськими Католиками, Православними й Євангельськими Церквами. Близькі подобириці про запланований ними статут ці правдиві та подобириці про їхні дотеперішні наради те не проголошені. Але сам принцип — надзвичайно здоровий і треба тільки привітати.

Існує одне спільне в історії й характері всіх цих трьох Церков: їх національний момент. Всі ці Церкви незворотно пов'язані з українським народом, його історією і його терпінням. Однак, Українську Автокефальну Православну Церкву, як Українську Католицьку Церкву Москва знищила не з уваги на їх релігійні канони й внутрішній устрій, а з уваги власне на їх український національний характер. У передвоєнній Польщі була переслідувана українська Православна Церква, за післявоєнської Польщі — безперерв'я шкани, обмеження і нагітну терпіла Українська Католицька Церква. Тепер Москва зараховує діяльність українських протестантів в Україні до найлютіших своїх ворогів. Тому в отій задуманій Раді Українських Церков напевно не йдеться про будь-яку «політизацію» Церков, якої ніхто з розумних громадян, вірних будь-якій Церкві, не вимагає. Але було б надзвичайно позитивним ділом, коли б така Рада прийнялася до більш активізації Церков у загальному суспільному житті: не це більше наблизило б кожну з цих Церков до вірних та потягло б б багатьом загрозам для цих наших Церков у теперішніх турботливих часах.

Немає аргументу, що його можна б навести проти задуку Ради Українських Церков. Можна тільки висловити побажання, щоб ця ідея діждалася свого здійснення і щоб Раді Українських Церков охопила дійсно всі існуючі Церкви всіх трьох віровизнань. Для добра Церков, їх духовенства і вірних, для добра українського народу, всієї української спільноти в Україні і поза нею.

Д-р Б. Олесьницький
У ТРИДЦЯТИРІЧЧЯ СМЕРТІ
ПРОФ. Д-РА МАРІАНА ПАНЧИШИНА
(6-IX-1882 — 9-X-1943)

Вважаючи туберкульоз за щось більше ніж злочасну хворобу та особисту справу тих, що на неї хворіли і від неї помирили, проф. Панчишина розумів її, як велике суспільне лихо, як гіршу нагороду здоров'я проблему, успішна розв'язка якої вимагала планової і координованої лікарської та суспільної акції. Він болюче відчував факт, що малоземельність і матеріальна абсолютна загальна українського населення та його історичне недовір'я були в цей час великою перешкодою для успішного поборювання туберкульозу і з тим більшим переконанням і тим більшою снагою він підкреслював потребу профілактичних засобів та гігієнічної освіти. З власних матеріальних засобів проф. Панчишина заснував, примістив безплатно у власному будинку та устат-

Д-р Петро Ігнат
ЩЕ НЕ ПІЗНО

Ми промарнували вже багато часу в наших еміграційних гетто на дискусіях над маловажними, часом і зовсім непотрібними справами. Однак, ще не пізно приступити до дійсно конструктивної державно-будівничої праці. За те все, що було та діялось в минулому, можна б винести тільки провід або проводи, які керували нашим життям так, щоб ми заспокоїлися з тим, що стали американцями українського походження.

Стоїмо перед Другим Конгресом СКВУ. Перший проіснував шість літ так тихо-нечко, що навіть не всі знали про нього. З приводу Другого СКВУ появилось в тижні в пресі багато вартісних статей та зауваг відносно праці та досі невикористаних нами можливостей. На загал автори статей досить далекі від оптимізму. Не дивно отже, що з певною резервою очікуємо і Другий СКВУ. Сама структура Першого СКВУ, вже з самого початку не була поставлена так, щоб могла задовольнити наші потреби та інтереси. До того ще й не всі керівні органи стояли на висоті завдань. Хочемо вірити, що це вже не повториться.

Із статей з нагоди Другого СКВУ окрему увагу звернула стаття д-ра В. Шандора «Не повторюймо старих злудів» («Свобода» з 25-го вересня б.р.). Хоча редактор Кедрич і стукнув у неї, але її вартість не зменшилась «Свобода» з 29 вересня б.р.). Ми не зможемо вийти успішно на міжнародний форум без належного розроблення та узгодження таких фундаментальних проблем, про які згадав д-р В. Шандор. Можливо, що редактор Шандор мав на увазі, що СКВУ не зможе поширити свою діяльність на терен поза наше гетто. Підписаний зрозумів статтю В. Шандора так, щоб з нагоди Другого СКВУ зробити спробу і відіти ділову конференцію «На вершинах», на якій розглянуто б наведені ним чотири важливі політичні проблеми. Це би мав бути свого роду вступ до ділової політичної консолідації, що і в моїй opinіi кінце потрібне.

Постійний контакт з рядовими чинниками даної держави. З контакти і вплив на міспеву чужомовну пресу в перспективі наших інтересів. Постійний спостерігач СКВУ при Об'єднанні Ніцях в Нью Йорку. Отже, ми мусимо змагатися до того, щоб наші Мороз, Дзюби, Григоренки не тільки жили в Києві про існування СКВУ, але щоб і в чули, що при Об'єднанні Наших наші інтереси СКВУ обороняє через прихильників нашої справи. Не можемо поминути мовчатию, і така праця вимагає поважних фондів. Досвід показує, що українці дають і дадуть гроші на конкретну реальну роботу.

Тому масова маніфестація в дні 1-4 листопада б.р. Торонті повинна поставити собі за ціль: реальна та ділова праця на міжнародному форумі. Отже, залежить від нас, чи хочемо творити ще одно гетто, чи можемо, хоча б частково, вивести українську проблему на міжнародний форум, куди вона належить.

Пекін закидає Москві злу волю, не вірить у згоду ЗСА і СССР

Пекін. — С. З. Солдберг з «НН Таймсу» переіс в Пекіні поверх двогодинне інтерв'ю з прем'єром комуністичного Китаю Чжу Ен-лаєм, який, м. ін. знову звинуватив Советам «експансіонізм» і «фашизм» та нехить унормувати совєтсько-китайський кордон. Чжу Ен-лай заперечив, наче б комуністичний Китай ждав повернення йому всіх земель, що їх царська Росія дістала в Азії на основі договорів, накинених Китаєві у 19-му сторіччі, але звернув увагу, що совєтсько-китайський кордон взагалі не були ніколи уточнені і це, мовляв, треба

те, відтак його праця в Обласному Відділі Здоровоохорони у Львові, де він мав змогу деякий час діяти в користь здоров'я справ українського населення, а вкінці його роль у українізації Львівського Медичного Інституту, що постав на базі польського медичного факультету Університету Яна Казимира, та його праця як професора внутрішньої медицини і керівника Клініки Шпитальної Терапії Львівського Медичного Інституту — це короткий, але складний і нервовий етап життя шляхетної і доброї людини, яка, використовуючи своє несподіване вишколює становище «червоного сенатора» — старалася, не зважаючи на власну безпеку, робити добро та де тільки можна давати допомогу і своїм впливом рятувати від загибелі та переслідування численних безвинних людей. Часті інтервенції проф. М. Панчишина в політичних чинників у справах жорстоко переслідуваних «ворогів народу» дуже скоро дали їм зрозуміти, що проф. Панчишина — це не й людина і не політичний опортуніст, потім їм для маскування їх ганебного винищення ук-

Олександр Брик
ЗА ГРІХИ МАТЕРЕЙ ПОКУТУЮТЬ
ЇХ ДІТИ

Доказовим фактом є, що немовля одиначує риси характеру своїх батьків, діти чияв нівать прадідів. Отже ж, велику роль в характері дитини грають гени. Деякі матері приводять на світ і виховують великих людей — геніїв; інші — пересічних, а ще інші — родять тупоумів чи й зі злочинними нахилами. Особливо тих останніх виховувати дуже важко. Гані дити, без добайного зиховання, не приносять добра і користі нікому — ні одини, ні суспільству, ні державі. Навпаки, вони стають титарем для держави, трахом для суспільства. Терпави вони обтяжують різаново, роблять заколоті, злочини, включно з бивствами.

Причина: поперше перенання генів, подруге брак виховання. Найчастіше таких дітей виховує вулиця. Їхні батьки зуміли дітям поганим завдаткам шепотіти любов до лодства, чепіст, віру в Бога, то майже певно, що вони не пішли б на «круту дорогу». Тоді людство було б досконалім, а на нашій земній планеті був рай.

Погляньмо на звиринний / планетиний світ. У них року немає, вони керуються астинтвом, але чи звір, або татка зашляху коли своє відно та своїх малат на призолює? А скільки матерів утікають від відповідальностей, від клопотів, /рбот, шукаючи розваг, заганою, а своїх малат зали-аючи на призолює. У варинному світі природоукий інстинкт самозбереення такий сильний, що ні з лиця землі стерті не удуть. А що чекас людство? Людина від Сотворителя держала всі атрибути, які очевно потрібні для існування на землі: розум, серце, сумління, душу і фізичну силу. Жадне створіння з землі людини до дорівня. Людина є найдосконалішою. Однак, часто вона поводити-а по-жаждацьки, по-тиранськи, як, наприклад, Сталін і Гітлер, що знищили кількадесят мільйонів людей.

Особливо тяжко виховувати дітей в теперішніх об-астивах. Часи патріархаль-ого сім'ї — родини минули. Ціти дружать і відходять на «своє», а про батьків (як м добре поводитися) забувають, хіба що потребують якоїсь допомоги. Особливо тяжко відчувують це матері, які в своїх діти вкладали всі свої сили, найкращу частину свого життя. Приходить День Матері чи День Уродин — чекають вістки від дітей — заглядають в пошту жрихню, чи не заздвоно телефон або дзвінок біля дверей, — вони не чекають дорогих дарунків, вони чекають лише вісточки — теплого слова чи привіту. Особливо прикро матерям, коли це роблять їх дочка, бо, як говорить наша припо-

відка, «син є сином поки не оженився». Але є й різні матері. Пригадують мені одне коротке правдиве оповідання: довідалася одна жінка — мати, що у її знайомої згинула на фронті син — одини. Зворушило це її до сліз і вона з жахом уявляла, що мусить пережити бідна мати, син якої загинув. Зібрала всі аусилля та пішла відвідати бідну матір, щоб розважити її. Стояла довго перед дверима, не маючи відваги увійти. Нарешті подзвонила. Двері відчинилися, якесь незнайома жінка. Із сусідньої кімнати було чути веселі голоси. «Прошу, заходьте», — сказала господиня дому. В гостинній кімнаті сиділи ще три жінки і гралі з карти. «Як вам подобається мій новий картковий столик і крисла? Я вже дала за нього завдаток із тих 10,000 дол., що належаться мені, як компенсація за втрату сина», — побетала «мати» загнанулого.

Читав я про маму Чарлі Менсона, якого заарештували в листопаді 1969 р. у зв'язку з бивством артиста Шерона Тейта і шести інших. Вона виглядала багато старше, як 58 літ, а почулася себе, за її словами, як дев'ятнадцятирічна. Вона худа, згорблена, хвора на легені, нервова і безперервно курить. Почувши, коли її огортає страх цілу ніч просиджує в крислі — не спить, а на другий день, з перетворенням, траїть свідомість. Постійне нервове напруження викликає дрижання, спазми і вона не може ні їсти, ні пити. Про неї преса писала, як про найгірший тип жінки і матері, яка жорстоко відносилася до свого сина і зовсім про нього не дбала, через що її син пішов на дорогу злочинів.

«Це не правда», — каже мати Менсона в одному інтерв'ю. — «Я звесчас мовчала і ховалася. Коли в безсонні ночі я все обдумувала, я прийшла до висновку, що мого найбільшого помилкою у вихованні мого сина було це, що я була до нього надто поблажлива, на все йому дозволяла і тим його зіпсувала. Чарлі діставав усе, чого забажав і це пізніше стало девізом його життя... За останніх п'ять літ я вже третій раз замужем і маю від другого чоловіка 10-літнього дочку, від якої тримаю в таємниці, що я мати Менсона. Це знає лише мій чоловік, кількох родичів і моя приятелька. Я ховаюся від репортерів, лише одному дозволена на інтерв'ю під умовою, що він не виявить мого імені ані місця замешкання. Все тримаю в секреті задля моєї дочку, яка нічого не знає і надіюся, що мені пощастить зберегти цю таємницю, поки їй не буде бодай 12 років і вона зможе зрозуміти, — тоді ми з чоловіком і про це скажемо. Всі газети, журнали ми від неї ховасмо. Колиш дівчина про-

ГЕНЕРАЛ ФРАНКО
І КОМУНІЗМ

(МР). — Чимраз більше представників комуністичних держав прибуває до Еспанії. Прибув Чен Час-юан, перший амбасадор червоного Китаю. Його приїзд замінив тим, що це вперше від закінчення громадянської війни в Еспанії в 1939-му році Еспанія нав'язала нові дипломатичні взаємини з комуністичною державою, крім Куби. Сподіюється, що ще цього року прибуде до Еспанії амбасадор Східної Німеччини, Польщі, а може

читав, що її брат вчинив одне з найбільш жажливих жорстоких і безпідставних убивств. Вона буде читати, що її мама була проституткою, яка не знала, хто був батьком її одногого сина. Що вона була сиділа разом із своїм братом у в'язниці за поби і грабунки чоловіків, яких вона заставляла до корми в Синієтти, що вона алькоголічка та плента-лася із із стількома мужчинами, що навіть її син, сам злочинець, з огидою вихав з мешкання розпусної, жорстокої і холодної матері».

Мати Менсона про своє минуле говорить відкрито, деякі факти признає, деякі заперечує. Ми не претендуємо на знавців і не збираємося аналізувати, чи об'єктивувати матері Менсона. Мені, як батькові, сумно, бо вона очевидно, сина любила, але фактом є, що належного виховання, в теплій родинній атмосфері, під захистом матері і батька, він не мав. Отже, тут є велика острота для молодих подружжя, що вже мають дітей — в першу чергу думати про дітей, не про себе, не бути самолюбим, не шукати легкого життя і розваг, а взяти повну відповідальність за цю істоту, який вони дали життя.

Щоб оправдати чи виставити надолужити свої помилки, ця мати його зіпсувала, потурала його забажанкам, толерувала його лінивість. Тому, що молоді тепер переважно розпусна, батькам повинна допомогти держава, яка має заєбон. В школах треба привчатити більше часу на виховання, на будову характеру. В університетах треба мати лекції, на яких давалося б акцентувати, що думують одержуватися. Їм треба внаслідок, яку велику відповідальність беруть на себе за своїх дітей. Багато молодих батьків трактують дитину, як іграшку, або як поміч у затриманні подружжя, яке розлітається.

Особливо дівчатам перед тим, як виходять заміж, треба добре застатися чи подружжя від них, чи велика відповідальність мати їх під силу, чи за їх гріхи не будуть покутувати їхні діти.

Можливо, що сьогодні, 30 років після його передчасної смерті, вдосконалені засоби модерної кардіології, застосовані у відділах коронарного порятунку (Coronary Care Units), не дали б проф. Панчишині померти. Сама свідомість неймовірного розвитку медичних наук та доможної медичної технології, що в усіх ділянках медицини заіснувала за цих 30 років, не тільки посилює біль ва тим, хто так передчасно від нас відійшов, але й зроджує жаль, що ця шляхетна людина і великий лікар та вчений, який зміг лікувати найкращими засобами свого часу, не довів до наших днів, коли в медицині так дуже багато змінилось, коли її горизонт так дуже поширився і коли навіть

ОПИТУВАННЯ ГАЛЛУЦІА
ПРО ВИБОРІ
ПРЕЗИДЕНТА ЗСА

Опитування проведене в Інституті Галлуціа між 6-ми і 8-ми жовтня б.р. показало, що кожен б.р. існує була виборна претиди-та ЗСА й від демократичної партії кандидатом на посаду тов. Едвард Кеннеді, а від Республіканської партії Рональд Ріген, що переміг сен. Кеннеді. Це означає 50 відсотків «галлуціа» і 50 відсотків «реальності». З 43 відсотків «галлуціа» і 57 відсотків «реальності» питань не було певно, чи трим і це підтверджує, чи б, або тільки «галлуціа» дидатів. У попередніх опитуваннях Кеннеді та Ріген виказалися найкращішими кандидатами у своїх відповідних партіях.

лікар пересічних заістей може так багато більше зробити, ніж велетні медичної професії вчорашнього дня. А втім, пригадуються слова якогось сиромого вченого наших днів, який, приймаючи нагороду за свій великий науковий винахід, заявив, що ми не тільки були доглядали дрібних горюхотів прийдешнього, коли б не стояли ападно і твердо на стелех наших великих попередників.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ НЕГАЙНО ПОТРЕБУЄ \$50,000 НА ПРОДОВЖУВАННЯ АКЦІЇ ОБОРОНИ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ ТА НА ВИКОНАННЯ СВОЇХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ВІДНОСНО ДРУГОГО СВІТОВОГО КОНГРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ. ДОПОМОЖІТЬ СВОЄЮ ЩЕДРОЮ ПОЖЕРТВОЮ.

UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA, INC.
302-304 West 13th Street New York, N.Y. 10014

Демонстрація сили ЗСА

Вашингтон. — Один з американських морських велетнів, літаконосць „Генкок“, разом з 4-ма ніщильниками і одним танкером відплив з Тихого океану в сторону Індійського океану на Середземному морі.

Лікарі заперечують вплив наві на серце

Лікарі із „Кайзер-Перманенте Медикал Сентер“ у Оукленді, Каліфорнія, заявили, що переведені ними дослідники виявили, що немає жодних доказів, що пиття кави може спричинити удари серця. Вислід їх дослідів були поміщені в останньому числі „Ді Джернал“.

ОСЕРЕДКО СУМА ІМ. ГЕН. ХОР. ТАРАСА ЧУПРИНКИ В НЬО ЙОРКУ, Н. Й.

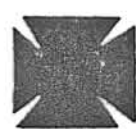
— влаштовує —
в суботу, 24-го листопада 1973 року
о год. 9-й веч.

ВЕЛИКУ ОСІННЮ ЗАБАВУ в аудиторії школи св. Юра в Нью Йорку

при 215 Схід 6-та вул.
В ПРОГРАМІ ЗАБАВИ
ВИБІР КОРОЛЕВИ ОСЕРЕДКУ СУМА
■ Аранжюєр забави — акторка ІВАННА КОНОНІВ.
■ Оркестра БОГДАНА ГІРЯКА
■ Столики просимо замовляти в Осередку СУМА.
На забаву запрошуємо Українське Громадянство м. Нью Йорку й околиці.
КОМІТЕТ ЗАБАВИ

Управа Станції Б-ва УСС у Нью Йорку

з жалем повідомляє про відхід у Вічність

о. ВОЛОДИМИРА РОМАНА РАБІЯ

члена Контрольної Комісії Станції Б-ва УСС.

ПОХОРОН відбувся у вівторок, 30-го жовтня 1973 року.

ВІЧНА НОМУ ПАМ'ЯТЬ!

СТАНІЦІЯ Б-ВА УСС у НЬО ЙОРКУ

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — ОБРУЖНА РАДА у НЬО ЙОРКУ

Реферат Суспільної Опії

запрошує Громадянство на ПАНЕЛІ

МЕНІ 35-й РІК МИНАЄ...

що відбудеться

дня 4-го листопада 1973 р.

о год. 2-й по пол.

у новій домівці СУА

при 108, 2-га Аве., 1 пов.
у Нью Йорку, Н. Й.

Д-р М. Шпитко та Мгр. О. Процюк

говорять на тему економічного
планування на майбутнє.

Увага! ІОНКЕРС і ОКОЛИЦІ! Увага!

УКРАЇНСЬКИЙ ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ

в ІОНКЕРСІ, Н. Й.

— влаштовує —

СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ

для відзначення
55-ї РІЧНИЦІ ЛИСТОПАДОВОГО ЗРИВУ
та 31-ї РІЧНИЦІ УПА

в неділю, дня 11-го листопада 1973 р.

ПАНАХИДА

ЗА ВІПРАВНИХ БОРИВ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ

буде відслужена
в Українській Католицькій Церкві СВ. МИХАІЛА
після Співної Служби Божої
(Початок Служби Божої о год. 10-й рано).

Початок Академії о год. 4-й по пол.

в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ

при 301 Палісейд, Аллен, Іонкерс, Н. Й.

В ПРОГРАМІ СВЯТОЧНОЇ АКАДЕМІЇ:

■ Апель Молоді Осередку СУМА та Станції Пласти;

■ Святову промову виголосить

ред. Іван Кедрин-Рудницький

в МИСТЕЦЬКІЙ ПРОГРАМІ ВИСТУПІТЬ

■ Вандурист — Гість з Англії Володимир Луців;

■ Декламація Дружини СУМА Олі Пикафоровської

■ Виступ Юнацтва СУМА під керівництвом Виховниці

пані Марії Кішук.

До численної участі запрошує —

КОМІТЕТ

УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО ТОВАРИСТВА

ділиться з Українським Громадянством сумною вісткою,
що дня 8-го жовтня 1973 р. на 81-му році життя,
відплив у Вічність.

Проф. ЮЛІАН КАМЕНЕЦЬКИЙ

член Українського Історичного Товариства і заслужений
український педагог і громадський діяч.

Достойний Родич Покійного складаємо звитую
найглибшого співчуття.
ВІЧНА НОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ

ВІДДІЛ ПАСЕЙК-КЛІФТОН, Н. ДЖ.

запрошує Українське Громадянство Пасейку й околиці на

ЛИСТОПАДОВУ АКАДЕМІЮ

ПРИСВЯЧЕНУ

55-річчю славного Листопадового Зриву

яка відбудеться

в неділю, 4-го листопада 1973 р., о год. 6-й веч.

в Українській Централі в Пасейку, Н. Дж.

УПРАВА

Комітет Об'єднаних Українсько-Американських Організацій Великого Нью Йорку

Метрополітальний Відділ УККА

— влаштовує —

в неділю, 4 листопада 1973 р. о год. 4 по пол.

в залі Stuyvesant High School

при 15-й вул. між 1-ю і 2-ю Евангелі

ЛИСТОПАДОВУ АКАДЕМІЮ

ПРИСВЯЧЕНУ

55-ї РІЧНИЦІ ЛИСТОПАДОВИХ ДНІВ

ПРОГРАМА:

Відкриття... адв. Р. Гутлевич
Святочна промова... Інж. С. Іванків
Рецитатії... актор П. Гіряк
Сольові... тенор і бандурист Вол. Луців
Акомпанімент О. Омельський
Хор „Прометей“ з Філадельфії, Па... диригент М. Дябога
При фортеп'яні Галя Мазурок

ТОГО Ж ДНЯ В ПЕРЕДПОЛІДНЕВИХ ГОДИНАХ

БОГОСЛУЖБИ в наміренні Українського Народу

ТА

ПАНАХИДИ за Поляглих Героїв

в УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКВАХ ВЕЛИКОГО НЬО ЙОРКУ

В церкві св. ЮРА в НЬО ЙОРКУ, о год. 12-й в полудне.

Співас Хор ім. Митр. Шептицького і Хор „Думка“.

ДО УЧАСТІ В ТИХ СВЯТКУВАННЯХ ЗАПРОШУЄМО ВОЮ УКРАЇНСЬКУ
ГРОМАДУ ВЕЛИКОГО НЬО ЙОРКУ. Комбетагтські, молоді, жіночі, братські та
інші організації просимо прийти на Богослужби з прапорами.

Заходом ОБВУА буде переведена збірка на „ДАР УКРАЇНСЬКОМУ ІНВАЛІДОВІ“

КОМІТЕТ

Передпродаж квитків вступу: „АРКА“, „ЕКО“ і при касі театру.

Мішаний Хор — Д-р І. СОНЕВИЦЬКИЙ

Чоловічий Хор — А. БРИТАН

„Молода Думка“ — ЯРА БЕКІШ

„Ансамбль Бандуристів“ —

о. СЕРГІЙ КИДЗЕРЯВИЧ-ПАСТУХІВ

Сольові — О. НОВИЦЬКА-ЗАМ'ЯТА — сопрано

Скрипкове сольо — А. БРИТАН

Український Хор „ДУМКА“ — влаштовує

ВЕЧІР

ПІСНІ й МУЗИКИ

Неділя, 18-го листопада 1973 р.

Година 5-та по пол.

Зал Fashion Institute

225 West 24th Street, NEW YORK, N.Y.

Шлимо сумною вісткою з Родиною і Знайомими,
що в неділю, 23 жовтня 1973 р. по довгій недугі, у шпиталі в м. Губіну, Мінн.
упокоївся в Бог
наш Найдорожчий

ЧОЛОВИК, ТАТО, СИН, ДІДО, БРАТ і ШВАГЕР

бл. п.

ПРОФ. ЮРІЙ ПУНДИК

професор економіки в Сейтсовому Каледжі в Губіні, Мінн.
Нар. 4-го листопада 1918 р. в с. Печіре к. Крем'янця на Волині.

ПОХОРОН відбудеться в понеділок, 5-го листопада 1973 р. в українській пр-
вославній церкві в Вашиг Бруку, Н. Дж. і після Служби Божої Тліни Останки По-
кійного будуть поховані на місцевому цвинтарі.

В глибокому смутку

дружина — МАРІЯ
дочка: ЛЕСЯ ЛУШЕК з чоловіком ЮРЕКОМ і дітьми:
ХРИСТИНОЮ і ОТЕПАНОМ
ОЛІА РОМАН
МАМА і СЕСТРА в Україні
МІХАІЛО КАРКОЦЬ з родиною
ІВЕТРО КАРКОЦЬ з родиною — швагрі

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ СТАНИСЛАВІВЩИНИ

разом з своїми Окружними Комітетами, Делегатурами і Представництвами
по всіх країнах нашого поселення та редакції Альманаху „Станиславщина“
висловлюють своє глибоке співчуття Шановній Родино, Дружам і Знайомим

сл. п.

РЕД. ІВАНА СТАВНИЧОГО

що після довгої і важкої недуги, упокоївся в Бог, в Календі, Огайо,
в дні 2-го жовтня 1973 року на 82-му році свого трудовитого життя.

Як ініціатор і перший голова Центрального Комітету Станиславівщини та ре-
дактор Альманаху „Станиславщина“ і найплідніший збирач матеріалів до істо-
рії своєї улюбленої Станиславівщини, Покійний залишив по собі особливе почуття
великої втрати в серцях усіх Земляків Станиславівщини.

ВІЧНА НОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ПОДЯКА

З Волі Всевисшнього, дня 13-го вересня 1973 року
відплив від нас у Вічність
наш Найдорожчий та Незабутний МУЖ і БРАТ

бл. п.

МИКОЛА ПРИПЛЕСЬ

Цією дорогою складаємо сердечну подяку Родині,
Приймачам і Знайомим, які в часі нашого горя склали нам
особисті чи листові висловлювання співчуття та взяли участь
в суцільних похоронних обрядах.

Дякуємо Вам, які згадували пам'яті Покійного своїми
підтримками пожертвами на будівню нової церкви св. Юра
в Нью Йорку, склали пожертви на Фонд „Церква в Потребі“
в Роді, за численні Служби Божі, за звиті на могилу
Покійного.

Дякуємо Високоченнодобному Протоігуменові ЧСВВ,
о. д-р. В. Галачеві, за похоронні відправи, за теплі сло-
ва потіхи і розради, за духовну підтримку. Дякуємо Все-
чеснішим Отцям З. Бачинському, Е. Шараневичеві, о. Лав-
ренційові ЧСВВ за їхню участь в похоронних відправах.

Складаємо особливу подяку нашим добрим Ін і та Св-
тенові Головам, які не жаліли для нас часу і трудів і
займалися влаштуванням поховання і доклали всіх зусиль,
щоб допомогти нам своїми порадами й опікою в годину
нашого великого горя. Дякуємо п. М. Підгородецькій за
шпир допомогу у влаштуванні спідняння (в „Орхидеї“)
після Служби Божої в 40-й день смерті.

Дякуємо хорам „Думка“ під управою мігра Л. Кру-
шельницького та церковному хорів під управою п. І. Хо-
мута, а також Дружині Покійного Коді, які склали хор на
звигтарі, щоб пошпирати Ного співач, який Він так лю-
бив, на дорогу у Вічність.

Дякуємо за прощальні промови під час Панахид, на
звигтарі та під час поминального обіду: о. З. Бачинсько-
му, інж. С. Бачинському, мітрої Л. Крушельницькому, рек. В.
Шашуровському, п. Р. Сторобогатому, п. М. Кузак-
ові, інж. В. Хамуті, п. І. Комніові, Дякуємо п. Р. Сторо-
богатому, що зайнявся збіркою на будівню церкви св. Юра.

Щиро дякуємо Усїм Тім, які своєю допомогою, по-
радою чи добрим словом улегчували нам годину нашого
важкого смутку і горя.

Хай Милосердний Господь нагородить Вас за те Своє-
м безкоштовним ласкаєм!
ОКСАНА ПРИПЛЕСЬ — дружина
ІРЕНА ГОШОВСЬКА — сестра

У ВЕРЕСНІ 6 ОРГАНІЗАТОРІВ ЧЛЕНІВ УНС НАГОРОДЖЕНО ЗОЛОТИМИ І 30 СРІБНИМИ ВІДЗНАКАМИ ЗА УСПІХИ

(Закінчення зі стор. 1-01)

Срібні відзнаки здобули

37. Ольга Осередчук — 23

372. О. Ярмак — 21

230. П. Лісак — 19

327. А. Комістинський — 17

37. Анна Гнатюк — 16

445. І. Горішчук — 16

238. Анна Рейм — 15

147. І. Гушчак — 14

385. Я. Карпюк — 14

55. А. Пашин — 12

114. Л. Дорошенко — 12

133. Я. Лещук — 12

350. Т. Фітч — 11

402. Я. Бурій — 11

444. Л. Вовк — 11

131. Л. Боднар — 10

254. В. Романішин — 10

268. В. Труфін — 10

337. Е. Пригула — 10

362. Ф. Петрик — 10

430. І. Киріло — 10

Крім названих, срібні відзнаки здобули, але не надіслали своїх фотографій: С. Головинський (15 членів), Олександра Яворська (14), Дарія Орковська (14), Софія Соколинська (13), Софія Орлік (11), Дарія Манило (11), та Т. Сливинський, М. Каркоць і В. Бриздун — по 10 членів.

АМЕРИКАНСЬКІ ДЕЛЕГАТИ...

(Закінчення зі стор. 1-01)

кий твердив, що його країна стала „мостом між імперією та ірландським імперією“, та ірландського делегата, що закликав ірландський народ до спротиву „поганській Британії“. Кожному з них дозволяли промовляти поза 5-хвилинну межу.

Коли отець Месер, який мав нагрудний хрест поверх блакитного гольфого светера, вийшов на трибуну, він окреслив ближче кількох, що підписали ту заяву, ствердивши: „Декого з нас і багатьох наших приятелів судили і в'язали за нашу діяльність або позбавляли праці за наші опозиційні погляди. Згадую про це не щоб виправдувати себе, а щоб з'ясувати, що ми заслунали собі на право говорити про соціальні дисидентів“.

Отець Масер, який є заступником голови американської делегації, продовжував: „Ми говоримо спершу тим нашим російським приятелям, з якими, може, маємо суперечки, що тільки заслони мовчання, яку зберігають наш і ваш уряди перешкоджають вам освідомити, що вже від років підносилися голоси проти совєтських дій, з підтримкою для дисидентів“.

У тій заяві сказано далі: „Це недопустимість, аби солітно недопускати на, щоб ставити будь-кому межі для його вільного висловлювання, або для свободи писати і одверто поши-

40-РІЧЧЯ ФАЛІНГІ В ІСПАНІЇ

Мадрид. — В Іспанії урочисто відзначувало 40-річчя заснування „Фалінгів“, себто того правого ідеологічного руху, який довів до повстання проти підтримуваного комуністами республіканського режиму та перемоги генерала Франсиска Франка, який володів в Іспанії по нинішній день. Генераліссімо Франсиско Франко, який був на офіційній параді в Мадриді у товаристві назначеного ним свого наступника Хуана Карлоса, вчора, останнього еспанського короля Альфонса ХІІІ. Засновника „Фалінгів“ Хосе Примо де Рівеїра комуністи, будучи при владі, розстріляли.

За поворот до нормального

(На маргінесі двох імпрез у Клівленді - Огайо)

В закінчення тижня 1-7 жовтня 1973 у Клівленді - Огайо відбулися дві події: в суботу, 6 жовтня, в передполудневих годинах ховала померлого у вісторок (2-го) редактора Івана Ставничого — а в вечірніх годинах тієї самої днини та в неділю (6-го й 7-го) в аудиторії св. Йосафата, на Пармі, відбулися два делегатські (Головинський, чи Весівний і Крайовий) З'їзди Дивізійників.

Похорон і ветеранський з'їзд: чи можна одним духом і тоном говорити про ці дві події?.. В нормальних умовах буття брати такі дві, характером різні, чи протилежні, події під спільний знаменник було б дивовижно. Але в наших умовах напруженої громадянської настанови в усіх царинах життя, думки на похоронах визначено громадянська — суспільська й думки на ветеранському з'їзді зовсім не йдуть у розріз одні з іншими. Зокрема в наші актуальні дні, коли в нашому громадянському житті дедалі частіше діються речі, які не можуть вийти ні в хороні нашої громади, тут — ні нашої Батьківщини, там, на рідних землях...

Дехто з читачів, ба, з Редакції „Свобода“ може здивуватися, мовляв, де ж дівати тому в „Свободі“ була редакційна стаття, під наголовком: „Жива, здорова громада“ — стало-бита, усе в нас гаразд... „Свобода“ зовсім правильно пише, мовляв, наша громада здорова. І зовсім правильно обгрунтовує це своє свідчення громадянського здоров'я доказами величезних пожеж та печуче-пожирів громадянських справ...

Але це здоров'я громади зовсім не значить, що в нас усе впорядку... якраз навпаки: коли громада духовно-морально здорова, а це її здоров'я поодинокі особи намагаються — пер факт не факт, тобто, не зважаючи ні на які етично-моральні закони — знищити, щоб тільки осягнути свої чисто-особисті, чи приватні різніма фірмами знов же свої особисті неясні цілі, то це загроза, про яку ми не можемо говорити так спокійно, як про... теплий дощик. Зокрема тоді не можна, коли атакована сторона явно заявляє суперникам, що вона радо домагається їм у побудові їхніх громадянських починань — а такі заяви залишаються без відповіді... „Свобода“ у згаданій редакційній статті (з 12-го жовтня) вважає, що... „ознакою здоров'я (громади) можна вважати навіть деякі перетягнення в конфронтації суперечних поглядів, якщо в результаті приходить до спільного бажання і порозуміння виниклих справу в спільній зустрічі, як це тепер плетуться...“

Дав Бог, щоб таке „спільне бажання“ було у критиків: дотеперішні їхні методи, спроби й засоби боротьби, в яких християнська етика й мораль „не грають ролі“ — такого „спільного бажання“ по стороні критиків не виступає. Тому навіть на похороні вченого-суспільника, який усе своє довге життя голосив потребу тягlosti наших державно-самостійницьких завдань і тихого виконання свого обов'язку — навіть на такому місці промови мусіли звести.

...Шойно на тлі цього скромного, благодітельного життя можна бачити, як тут і там, у наші дні безбездарно дегенерується „вироджується“ творчого патріотизму... Слово: творчого — мимоходом казало, що наша опозиція має за ціль тільки зникнути, чи перебрати в послідання немилі їм громадянські надбання, словами — але не легітимуються ніякими доказами будувати ділаки...

З дивізійниками автор цих слів — з уваги на свою професійну працю в той акцент — бачився тільки на Богослужбі, в церкві св. Йосафата. Іх можна було схарактеризувати словами: люди з виразом внутрішньої реколекції... Ветеранські обличчя ми привикли бачити безжурними, розсіяними в події й рефлексії очення — тут ми бачили кам'яні обличчя-маски, які не зважували „екологію“ докиля, мабуть не зважували часу теперішнього, крім однієї його принади: що їхнє діло не завершено успіхом, що в їхніх рідних сторонах усе ще „навіть молитись ворог не дасть“ — що для справи, задля якої вони тридцять літ тому йшли до Дивізії Галичина, треба ще багато, може до кінця життя їм працювати...

І в тому моменті рефлексії з похорону в душі спостерігача знаходили своїх відповідників: хто, як не ці такі люди діла й жертви крові, найкраще надаються для того, щоб стояти на сторожі здорового нормального громадянського життя. Вони колись ішли продовжувати збройні традиції українського народу за виборення власного самостійного життя. Тепер вони, рам'я-в-рам'я зі своїми побратимами з УПА, повинні обсадити внутрішній фронт громади в діаспорі — щоб вона лишлася здоровою, працездатною і жертво-здатною... Щоб зникли з наших громад і установ шериди слів і особистих амбіцій — а здорова громада щоб мала здоровий провід.

Тільки таке бойове з'єднання може справитися з важкими завданнями, які доля накладала на нас супроти ворогів України.

О. Гайсик

Р. С.

Заупокійна похоронна, як і дивізійна, Богослужба відбулася, як перші, в відбуванні церкви — каплиці св. Йосафата, що частинно згоріла була в квітні цього року. І це „воскресіння з попілу“ завдяки праці й жертвам здоров'я громади (які до сліз зворушували пароху — о. Я. Сірка й посторонніх спостерігачів) правлять за символ, що здорова українська громада в цілій під країні й, загалом, у діаспорі справляється з усіма своїми внутрішніми проблемами, щоб мати розв'язані руки для праці назавжди — в обороні Батьківщини.

О. Г.

Ія Мацюк співатиме на бенкеті НТШ у Ірвінгтоні

Ія Мацюк — солістка, яка була недавно чарівним амбасадором української музичної культури в Бразилії, у суботу, 3-го листопада 1973 р. виступить на Бенкеті для відзначення 100-річчя заснування Наукового Товариства ім. Шевченка, що його улаштує „Асоціація Дітей Української Культури“, Відділ Північного Нью Джерсі, в залі УНДому в Ірвінгтоні.

Ія Мацюк, виступаючи на бенкетах в честь президентів Південно-американських країн, в телевізії, в радіо і концертах, завжди пропонує українську пісню. Громада Ньюарку — Ірвінгтону матиме приємність послухати цю велику музичну індівідуальність, про яку наші і чужинні критики й композитори висловлюються із подивом і захопленням.

Солістка акомпаніюватиме відома нашої громади із власних концертів, молода підлітка Марта Цибик. З репертуаром виступить талановитий...

Н. Н.

Український Бібліографічно-Довідковий Центр заінкорпорований, потребує

ДОПОМОГИ

Є неспірним фактом, що завдання української спільноти в діаспорі є: допомога українському народові на рідних землях у боротьбі за існування, збереження національної субстанції в країнах поселення та виборення для української спільноти в країнах поселення місця на державному рівні з огляду на кількість, так і на склад цієї спільноти в культурі, економіці та науку країн поселення.

Ті всі завдання вимагають в першу чергу не демонстрації, летючок та брошур, писаних на коліні, але поважних студій в мовах поселення належно удокументованих.

Попри те з чимраз більше зацікавлення українською проблематикою. Як українці, так і не-українці пишуть багато дисертацій, тез, монографій та статей з українською проблематикою.

Для того роду праць є кожна бібліографія. Американські бібліографісти і індекси мають дуже мало українських, тому часто люди зацікавлені українською проблематикою або результують з українських тем, або йдуть по лінії найменшого опору і користуються з російських чи інших не-українських матеріалів і не відносяться на належному до нас насвітленої проблемі.

Щоб тому запобігти — Того Українських Бібліотек в Америці вважалося реалізувати проєкт анушування в р. 1956 проф. Ярослав Рудницьким та взялося організувати Український Бібліографічно-Довідковий Центр.

Після кількох літ підготовки праці основано такий Центр в Чикаго в співпраці з Українським Музеєм ім. д-ра Миколаса Симеонича. Щоб дати УБДЦентрові триваліший ґрунт, внесено членів УБДЦентру до Секретаріату Стану сейтату Іллінойс 20 серпня ц. р. УБДЦентр заінкорпоровано як особну установу. Вважалося після того подання про звільнення УБДЦентру від державного податку.

Завданням УБДЦентру є давати особам та установам зацікавленим українською проблематикою чи то із зацікавлених цілей чи інформаційно — пропалагандистичних — потрібні бібліографічні та інші інформації. З тією метою УБДЦентр організує зведення каталогів українських і американських та канадських бібліотек, збирає колекції бібліографій — українських і не-українських — що відносяться до української проблематики, реєстр довідників, адресарів, статистичні матеріали тощо, які відносяться до української спільноти поза межами України.

Щоб працю УБДЦентру поставати на такому поземі, щоб можна задовольнити всі вимоги та здобути авторитет в не-українському науковому світі треба фонди на закуп бібліографій, індексів, довідників, коштів роблення копій та мікрофільмів з каталогів та інших речей, які є вчорашні на книгарському

А. ЛУЦЬ
МАРІЯНА
ШАШКЕВИЧ
ТІЛ \$1.50

Я. Тарзан, був сніпий на те зло, яке навістило моїх людей! Всі ми робимо помилки час від часу, батьку Угала, — Але тільки справді велика людина зуміє признатися до помилки і навчитися чогось від них! Тепер, батьку, ти мусиш дозволити Тарзанові націлити решту наших односельчан, щоб всі ми були відпорні на хворобу, яка нас винищує!

...Вони підуть за прикладом свого провідника!.. Ти першим мусиш піддатися лікуванню! Хто, а?? Ох, ні!

MALE & FEMALE
NURSES
Perth Ambury Nursing Home
303 Elm St., Perth Ambury, N.J.
(201) 442-9540
R.N.'S
L.P.N.'S
ORDERLIES & AIDES
All shifts. Under new ownership. 250 bed facility. Pleasant working conditions.

CUSTODIAN
Male or female. Hillsborough schools, hours 10 a.m. to 6 p.m., 12 month pension plan and many benefits. Call or apply at Hillsborough Board of Education, Route 206, Belle Mead, NJ (201) 859-8718

MACHINIST 1st CLASS
MAKE OWN SET-UP.
2nd CLASS FOR PRODUCTION.
Mieri Ffg. Co.
20 W. 22nd St. New York City (212) 675-8111

FEMALE
ГОСПОДИНЯ
in Chatham, N.J.
Відповідальна, 1 день в тиждень, платня + платний доїзд.
Тел. (201) 635-7439

Business Opportunity
RESTAURANT
Lakewood, N.J.
Best Highway location in area. Seats approx. 200. Volume over \$270,000. Tremendous opportunity. \$50,000 cash required.
Weisgold & Krupnick, Inc.
Realtors (201) 383-3980

Український Католицький Цвинтар
СВ. ДУХА, Hamptonburgh, N.Y.
По інформації прошу писати або тел.:
Holy Spirit Ukrainian Catholic Cemetery
25 Chestnut St., Yonkers, N.Y. 10701
(914) 476-0764

НОВИНКА!

Появилася книжка п. з.

ПІД УКРАЇНСЬКИМ НЕБОМ

Автор — **БОГДАН ПОПОВИЧ** подає цікаві картини з життя наших священників родин до Першої Світової Війни, учнів і професорів Академічної Гімназії у Львові, здигну Сокола і Січей в 1914 р. побуту за Збручем, Листопадового Зриву, життя під Польщею і окупації Західних Українських Земель більшовицькими.

Книжка в ціні \$3.50 до надбуть в книгарнях і в автора.

БОГДАН ПОПОВИЧ
140 Estelle Lane Lakewood, N.J. 08701

В КНИГАРНІ „СВОБОДА“ можна замовляти

Люди́ла Коваленко: „ТИХА ВОДА“

Повість. 292 ст., люксовий папір.
Обкладинка мистця Богдана Пенного.
Ціна 6.00 дол. Кошти пересилити 30 центів.
„СВОБОДА“

81-83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

ЦІННІ ОГолоШЕННЯ В ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА“

1 ПНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ІПЛАТЬТУ
за культурні імпрези (академії, посмертні згадки, роздуми, події) \$2.00

1 ПНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ІПЛАТЬТУ
за приватні концерти, бізнесові оголошення (заклади, фестивалі, півники, бенкети, балки, продаж домі і т. д.) \$3.00

ОГОЛОШЕННЯ ЧЕРЕЗ 8 ІПЛАТЬТ (ціль сторінка) по \$3.00

за пнч за кожного рода оголошення.

ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІПШЕ на одну іплату \$8.75

ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІПШЕ на дві іплати \$8.50

ОГОЛОШЕННЯ НА ЧЕРГОВЕ ЧИСЛО (2 ДНІ ПЕРЕД ПОЯВОЮ) ПРИЙМАЄТЬСЯ ТІЛЬКИ ДО 12-01 ГОДИНИ ДНЯ.

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ всі організації, установи і поодинокі особи, які дозвуть за оголошення, що адміністрація буде змушена відкрити чергове оголошення, доки не будуть вирівняні попередні рахунки.

ТАРЗАН, Ч. 7019. Тарзан зіслікає натажка стати прикладом для односельчан

PARCA Company
DEPARTMENT STORE
43 E. 7th St.
Tel. GR 5-3550. New York, 10003
КЕРАМІКА, ВИШИВКИ,
РІЗЬКА, ПЛАТІВНИ для подарунків у великому асорті в АРІІ

Різне

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Українське Високосне Біоре
RUMLAN PARCEL SERVICE

141 2nd Ave., New York City
Tel.: (212) 475-7430

ВІСНИК ПАЧКИ З ОДНОГО І ХАРЧУМ В УКРАЇНІ І ДО ССР. Мова на жаль все потрібне до вилучення. Погодимо також РУБЛІВНИ ПЕРТІФІКАТИ, АВТА, КОТОРИХЛІ, КОЛОДІЛЬНИКІ І ТЕЛЕВІЗІОНИ. Ураді-а годили: від понед. до п'ят-ниці 8:30-6:00 веч. в суботу 1:30-5:00 веч. В неділю від 10-1 по пол.

ДО ВІНАЙМУ

в Джерсі Сіті (St. Pauls Ave.)
1 КІМНАТИ, ЛАЗНИЧКА
Гребіса самому окупити, авто-матичне опалення, в доброму стані, чисті кімнати.
Тел. (201) 792-5528

REAL ESTATE

ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ АБО КУПИТИ

БУДИНОК, БІЗНЕС, ЗЕМЛЮ
звертайтеся до
УКРАЇНСЬКОГО ФІРМИ
GEMINI REAL ESTATE CO.
98 — Second Avenue
New York, N.Y. Tel.: 477-6406

Praca

MALE

SECURITY OFFICERS

Work near home. Full time. Openings in various locations. 4-12 midnight or midnight — 8 a.m. For appointment call (201) 845-9292

WELLS FARGO SECURITY
GUARD SERVICES
Div. of Baker Industries
50 Market Street
Saddle Brook, N.J.
An equal opportunity employer

MACHINE OPERATORS

Plastic injection molding machine, experience not necessary. Modern plant, company benefits paid.

Design and Molding Services Inc.
25 Howard Street
Piscataway, N.J. (Dunellen area)
(201) 752-0300

Вступайте в члени

VHC.org

Funeral Directors

Theodore WOLININ, Inc.
Директор
Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N.Y. 10009
Tel.: GR 5-1457
СОПІЛНА ОБСЛУГА

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА

PETER JAREMA

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЦІПРА І ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
801 Springfield Avenue
IRVINGTON, N.J.
NEWARK, N.J.
ESsex 5-5555